

ROLE
CENTRA DUŠEVNÍHO ZDRAVÍ
V PÉČI O DUŠEVNÍ ZDRAVÍ

Mgr. Michaela Havelková

CDZ v ČR

Zdravotně sociální terénní služba, která poskytuje podporu dospělým lidem se závažným duševním onemocněním v jejich přirozeném prostředí

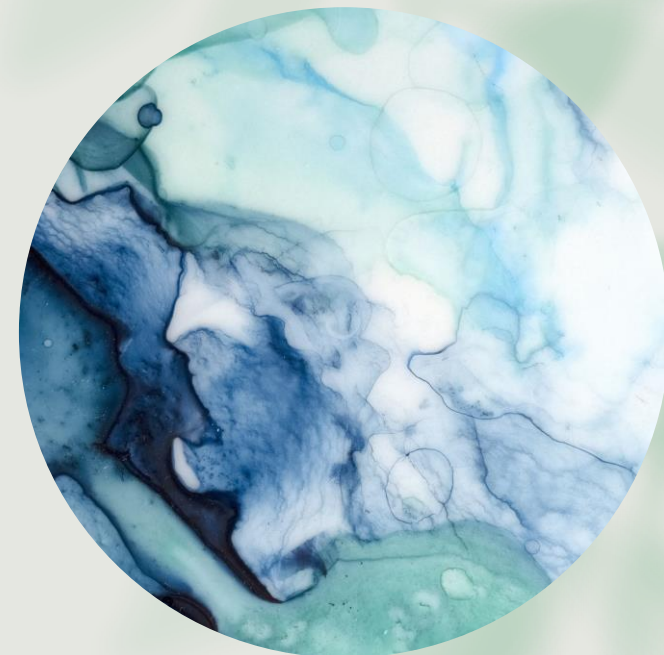
Tým CDZ je flexibilní, přistupuje ke klientovi vždy individuálně dle jeho přání, potřeb, možností a schopností.

Poskytuje pomoc všem potřebným klientům ze spádové oblasti.

Základem je úzká spolupráce uvnitř týmu, podporuje klienta celý tým, je zajištěna vzájemná zastupitelnost, klient dostává komplexní podporu různých odborníků.

Tým je řízen vedoucí zdravotní části (staniční sestra) a vedoucí sociální části, rozhodují o metodických a organizačních, personálních věcech, v klientské práci vystupují v roli moderátora - rozhoduje celý tým, je zde i role vedoucí psychiatra, který v určitých oblastech zasahuje do vedení týmu (rozhoduje např. v oblasti přijetí klienta do CDZ: zda spadá diagnózou, nastavení lékového managementu, míra zásahu do vedení se v jednotlivých CDZ liší)

Pracuje formou case managementu, což je koordinace podpory kolem klienta, nejčastěji je case managerem sociální pracovník, napojuje další pracovníky v týmu a další služby, blízké, odborníky dle potřeby

Role CDZ

- **ÍdŮgŮdŮx ĴŮÉINTĴ** provází klienty na jejich cestě zotavení: „°ĠNŌŮd'FEDd'ÀĚTŮgŮd' Ęd'ĀFd'ŴŴŷ ĴĴgŮdĴ z ĚèFX ůĚŌĴNŴĴĴÀ ĊĠŮd'ĊFGĴĴNEŌĴĴĴZEŴdĴĴĠĴ ĘŌE ŽĴN FŌċċd'ĴĚFŷŌ ĴĴĚĠĴFŷ ŽĀŮĠN ĴĴdĴ ůĴdĴĴĀFŌ Ġ Ęd'zd'FĚZĴŮĴĴĴd'FŮFŮ Fd'ĚĠŮĚ °ĠNŌŮd'FĚ ŮŮĊTċd'FGŮŷ ŮŷZFOĚ ŌĴĚ XĴĚ ŽĀŮĠŌ žd'ŴĚĠŮĚĚ EŌŌŮŮĴĴĠĴĴĴĚĊŮĴĚĊĚX ZĴ ŮĴĴŮd'FĚ ĊTĴd'ŮFĚĚ ĠFdĚĚĠŮFĚĚĚ ĴĴd'ĚĠFŮ
- **Ĵd'ŮŮŮFĚ ĠĴĚĠŮd'FĚ** aktivní vyhledávání a opakované kontaktování lidí s DO, kteří vypadli ze systému zdravotních a sociálních služeb a probíhá u nich akutní závažné duševní onemocnění
- **ÍĴŮŮdĴĴĚĚĀ Ĵ ĊŮŮŮFĚĊŌŮŷFHZĠT**
- **ÍĴdŮd'FŮd'ĀĠĴĴĀŮŮŮĴĀ** ůči jejich zkracování a podpora k reintegraci dlouhodobě hospitalizovaných do běžné komunity
- **ŮŴŌĴŮŮ ĊċĴd'FŮd'Ō ĴĴdŮd'FŮd'** především spočívá v podpoře lidí s první epizodou, kde hrozí opakovaná hospitalizace a rozvoj SMI (“severe mental illness”)
- **Ōm ĘċĴĠĊŌ** podpora v hledání zaměstnání na otevřeném trhu práce
- **mĴĚTĴĴŮd'**s ostatními službami, nemocnicemi, úřady, školami: tzv. síťování
- **ÍĴŮŮdĴĴ Ęd'ĀŮŮŮĚ** konzultace ohledně účinků léků, tým zplnomocňuje klienta a zapojuje ho do rozhodování o užívání medikace, CDZ může mít klienta i v ambulanci psychiatra, předepisuje léky, aplikuje depotní inj.
- **ÍĴŮŮdĴĴ ĴĴĊĀFFŷĚ ĴXĴNĚĚd'Ě** : edukace rodiny, podpora rodiny, aby novou situaci zvládla, zotavení rodinného systému
- Krátkodobá psychoterapie

Role sociálního pracovníka v CDZ

- Má roli case managera
- Se sestrou je v nejužším kontaktu: chodí ke klientovi v tandemu, případně se střídají u klienta
- Úzce spolupracuje i s dalšími odborníky v týmu: psychiatr, IPS specialista, peer konzultant, psycholog
- Předávání informací, sdílení na poradách
- Schopnost řídit si svůj čas, týmové spolupráce, flexibility a reagovat na změnu: nová služba, která se neustále rozvíjí, je to živý organismus, také změna je myšlena např. při zhoršení klienta - změním plán dne
- Terapeutická práce: klíčovým prvkem je rozhovor, Je schopen vést dialog způsobem aktivizujícím rozvoj myšlenek, prožívání a změnu chování klienta, více se zabývá „vnitřkem“ klienta, případně jím jako součástí rodinného systému. Terapeutický pohled obohacuje výkon sociální práce o rozměr porozumění motivacím, prožívání, chování a koření způsob vedení rozhovoru s klientem.

CDZ v ČR

- Aktuálně máme přibližně 30 Center duševního zdraví pro dospělé, 3 pro děti a mladistvé (Praha 7, Ostrava, Beroun)
- Mapa CDZ:
- <https://ceskapsychiatrie.cz/aktualni-zpravy/3652-centra-dusevniho-zdravi-multidisciplinarni-tymy-prehledova-mapa>
- Vznikala díky reformě psychiatrické péče a podpoře EU ve třech vlnách, tato finanční podpora trvala od roku 2017 do r. 2022, každé nově vznikající CDZ mohlo využít finance z Evropských fondů po dobu 18 měsíců
- Do roku 2030 by mělo vzniknout 100 CDZ, takový byl plán..

Dva typy CDZ

- CDZ se řídí
 - standardem Centra duševního zdraví
 - dokumentem Kritéria kvality center duševního zdraví
- Dle něj máme dva typy:
- BAZÁLNÍ:
 - poskytuje základní služby terénní i krizové v pracovní době od 8 do 18:00.
- KOMPLEXNÍ:
 - má větší personální obsazení, poskytuje ambulantní služby od 8 do 18 h, krizové služby telefonní a terénní: telefonický kontakt dostupný 24/7 s možností výjezdu mobilního týmu, v pracovních dnech dostupnost 8-18 hodin, 18-20 hodin je k dispozici mobilní tým, v nočních hodinách je možná dohoda CDZ se zařízením poskytujícím akutní lůžkovou péči nebo nepřetržitou krizovou službu.

JMK: CDZ v Brně

- Máme dvě bazální CDZ v Brně: na Jugoslávské a Jihlavské
- Složení:
 - Multidisciplinární tým, který je složený ze sociálních pracovníků, psychiatrických a všeobecných sester, psychiatrů, psychologa, klinického psychologa, IPS specialisty, peer konzultanta
- Proces přijetí do služby:
 - První mapovací schůzka, přijetí s vyšetřením psychiatrem, mapování, dotazníky GAF („Global Assessment of Functioning Scale“), HoNOS („Health of the Nation Outcome Scales“), AQoL („The Assessment of Quality of Life“), ústní smlouva SR
- Kritéria přijetí do služby CDZ:
 - Diagnostické spektrum: F2 (schizofrenní okruh), F3 (poruchy nálady: deprese, bipolární porucha, mánie), F42 - závažná forma OCD (obsedantně kompulzivní porucha), F6 - porucha osobnosti (dle zvážení týmu)
 - Potřebnost
 - GAF pod 60 b.

Brněnská CDZ

EG° ðì à ç ðçŒœàŒÉÍ

- Projekt v první vlně: 1. 9. 2018 - 28. 2. 2020
- Systém porad: kromě středy a pátku každý den, v pondělí delší provozní + klientsko - případová
- Dvě databáze: AMISH pro zdravotníky a pro soc. část HIGHLANDER
- Máme metodické a pravidelné rehabilitační porady, intervize o klientech
- Pracujeme na společné dokumentaci
- Case managerem je sociální pracovník
- Pracoviště v nemocnici
- Peer konzultantka představuje svůj příběh jednou měsíčně na odd. 23, v Psychiatrické nemocnici v Černovicích
- Máme skupinovou aktivitu Klubové odpoledne, rozjždíme skupinu pro lidi s duální dg., terapeutickou skupinu

EG° í à ðì à ç

- Projekt v druhé vlně: 1.1.2020 - 30. 6. 2021
- Systém porad: kromě pátku každý den, ve středu delší provozní + klientsko - případová
- Jedna databáze: HIPPO
- Máme metodické a pravidelné rehabilitační porady, intervize o klientech
- Pracujeme na společné dokumentaci
- Case managerem je sociální pracovník a sestra
- Pracoviště v běžné zástavbě
- Peer konzultantka představuje svůj příběh jednou měsíčně na odd. 23, , v Psychiatrické nemocnici v Černovicích
- Máme TKF

CDZ v Brně

PROPOJENÍ - ZDRAVOTNĚ SOCIÁLNÍ PARTNERSTVÍ

EG° í àĐ

äœGÛ

ä ĞLÑŘE

Ředitel

Psychiatrické nemocnice

Černovice Brno

PaeDr. Blanka Veškmová

Ředitelka Práh jižní Morava

EG° Đì à ç ĐçCœœàOEÍ

íJčg

Přednosta

Psychiatrické

kliniky FN Bohunice

CDZ BRNO BOHUNICE

Jihlavská 20, 625 00 Brno Bohunice: Areál
FNB, pavilon G - Psychiatrická klinika přízemí
vpravo

CDZ PN BRNO

Jugoslávská 17, 613 00
Brno Zábřovice

SPÁDOVOST

Brno střed, Bohunice, Starý a Nový Lískovec, Bystrc, Kohoutovice, Žebětín, Bosonohy, Jundrov, Kníničky

Komín, Žabovřesky, Ponava, Královo Pole, Řečkovice, Ivanovice, Medlánky, Mokrá Hora, Jehnice, Obřany, Maloměřice, Ořešín, Útěchov, Soběšice, Husovice, Lesná, Černá Pole, Zábřdovice

prah
jižní morava

CDZ Centrum duševního zdraví

1 - Brno-střed	6 - Bosonohy
2 - Bohunice	7 - Žebětín
3 - Starý Lískovec	8 - Jundrov
4 - Nový Lískovec	9 - Bystrc
5 - Kohoutovice	10 - Kníničky

Centrum duševního zdraví Brno
tel.: +420 733 643 379
e-mail: terennitym@prah-brno.cz

CDZ Centrum duševního zdraví
PN Brno Psychiatrické nemocnice Brno

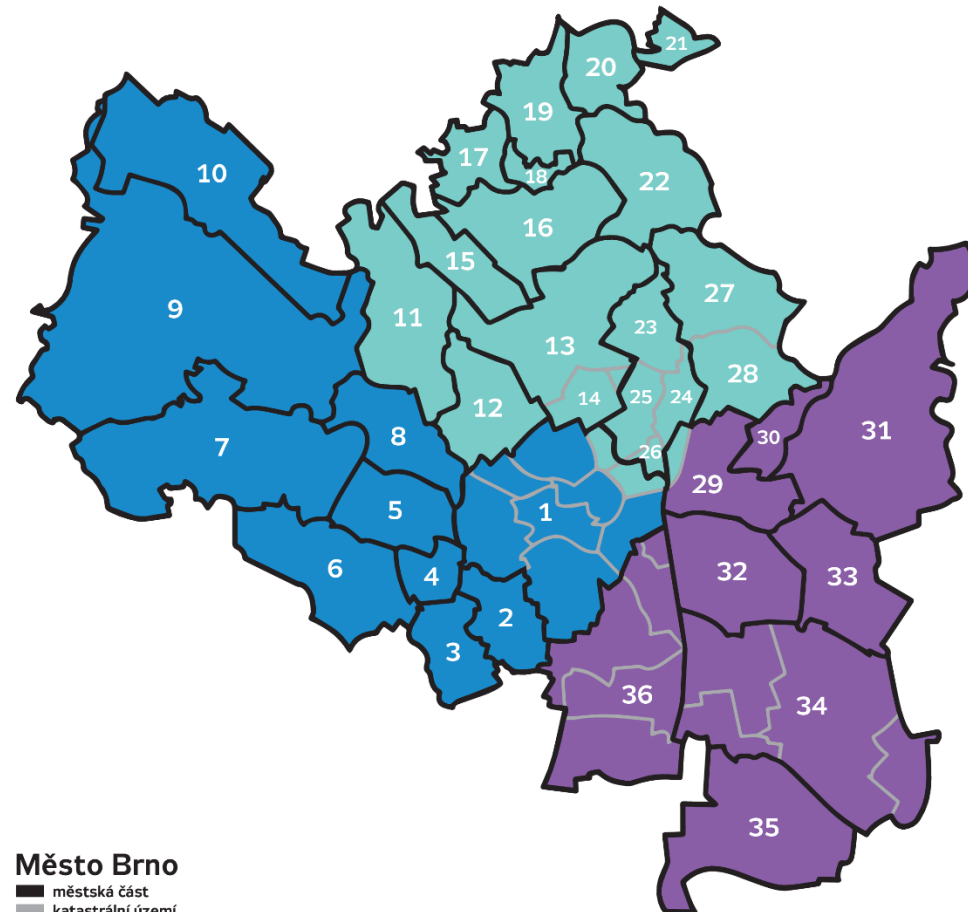
11 - Komín	20 - Ořešín
12 - Žabovřesky	21 - Útěchov
13 - Královo Pole	22 - Soběšice
14 - Ponava	23 - Lesná
15 - Medlánky	24 - Husovice
16 - Řečkovice	25 - Černá Pole
17 - Ivanovice	26 - Zábřdovice
18 - Mokrá Hora	27 - Obřany
19 - Jehnice	28 - Maloměřice

tel.: +420 737 390 737
e-mail: terennitym@prah-bmo.cz

Terénní tým
Brno - Jihovýchod **prah**
jižní morava

29 - Židenice	33 - Slatina
30 - Vinohrady	34 - Tuřany
31 - Líšeň	35 - Chřice
32 - Černovice	36 - Brno-jih

tel.: +420 734 585 766
e-mail: terennitym@prah-bmo.cz

Napojení na spolupracující organizace

#\$: "nj k "kdqje_a

- ŠŠ i [opogÉ_d [yopĀ
- #(" 0nyd *-É +khlej c krk `ĀkĚ#(" / ra[g] #d]nep]
- Napojení na ZZS JMK
- #ajpnqi 6hdgyŘlnkhe`e^av`ki kr]
- Azylové domy, policie
- #\$: "nj k i y i ave gheajpu rĀ_ahe`Ā^av`ki kr] - je to dané lokalitou Brna střed, Husova 5 - bydliště všech bez domova + sídlo dalších sociálních služeb
- Další týmy Prahu

#\$: 0. "nj k

- ŠŤ i [opogÉ_d [yopĀ
- .]ryvyj] ol khqlny_a o \$/ : 0 . kry[gkr]
- Policie, úřady, sociální služby
- Napojení na ZZS JMK
- Další týmy Prahu

Navázaná spolupráce s psychiatrickými zařízeními

000 de]pre gy ghejg] & "nj k

CDZ Brno Bohunice oslovuje pravidelně každé úterý na odd. 22 a 23 PK, vede skupinu soc. dovedností na odd. 23 PK, porada s multidisciplinárním týmem, oslovení pacientů s nabídkou služby – předávání informací do týmů, hospitalizace max. 6 týdnů

#ajpnqi gnevkrÁ lÁ? aĎ daří se spolupráce u předem ohlášených klientů. CKP je informované o CDZ a nabízí jeho služby jako jednu z možností následné péče.

Co se nedaří:

Někteří klienti jsou opakovaně odesíláni domů a následně jsou pak přijati s rozvinutou akutní atakou.

0. "Ď 26 oddělení, jiný způsob kontaktování, informace dává zdravotně sociální pracovnice odd.

Dlouhodobé hospitalizace: virtuální týmy, plány přechodu, spolupráce s transformačním týmem

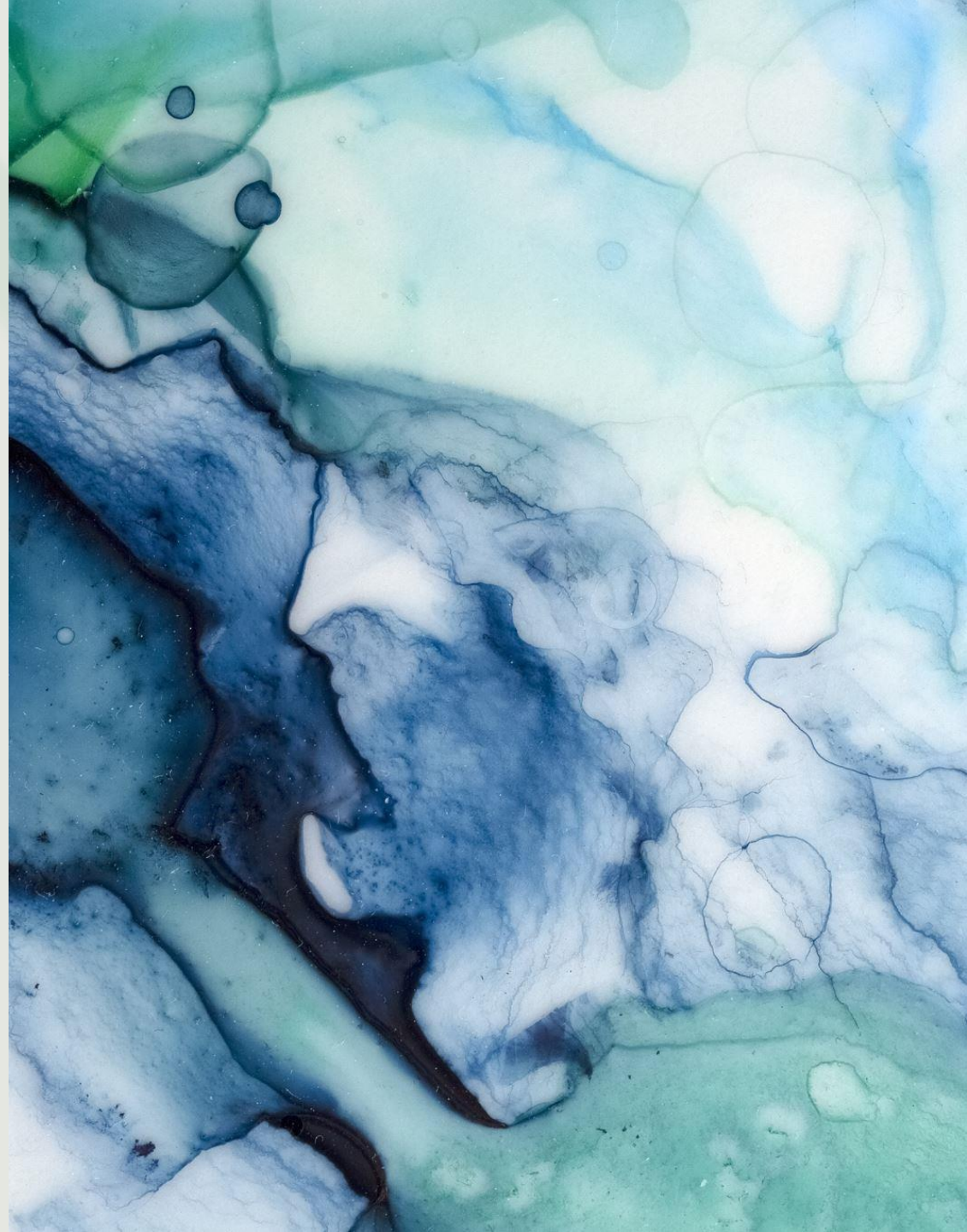
Specifika krizových služeb v CDZ

- Nejsou čistě medicínsky zaměřené, poskytují je nejen zdravotníci, ale i sociální pracovníci a peer konzultanti.
- S klientem je již navázaný kvalitní vztah s důvěrou.
- Pracovníci znají osobní historii klienta.
- Nebývá těžké zjistit precipitující okolnosti.
- Je vypracovaný protikrizový plán.
- Existuje spolupráce s rodinou klienta nebo jeho blízkým okolím.
- Zajištěná je kontinuita další podpory.
- Za těchto okolností je možné brát krizi jako příležitost k pozitivnímu obratu

Klient zvládající krizi v domácím prostředí

- Zvládnutí krize v domácím prostředí - klient, u něhož nedošlo k akutním projevům psychotické dekompenzace nebo k projevům, kterými by vážně ohrožoval sebe nebo okolí.
- ~~MAŮČŘEZEEĎHŇA~~ - antisuicidální kontrakt, spolupráce rodiny, intenzivní podpora.
- nastavení krizového režimu, zvýšená četnost návštěv u klienta, časté telefonické kontakty, využití protikrizového plánu, antisuicidální kontrakt, zapojení více pracovníků týmu, zapojení rodiny nebo sociálního okolí klienta.
- klient zůstává ve svém prostředí, je snadnější zohledňovat jeho specifické potřeby, jsou reflektovány jeho priority, klient může projevovat více vůle, péče o něj je koordinovaná, je usnadněná spolupráce s rodinou nebo blízkým okolím, krizová pomoc je orientovaná na zotavení, je zajištěná následná péče.

KAZUISTIKA

Asertivní oslovení v terénu

- Asertivní oslovení v místě tehdejšího bydliště lékařkou a psychologkou CDZ
- Dívka zavřená v koupelně
- Snaha o verbální i písemnou komunikaci není akceptována
- Na veškeré naše sdělení či dotazy a nabídky reaguje štkavým pláčem či neartikulovanými skřeky
- Rodiče referují o zhoršujícím se stavu cca ¾ roku odmítá užívat psychiatrické léky.
- Psychický stav se zhoršil se zavedením jarní distanční výuky.
- Posledních několik měsíců se nepřevléká, v pokoji neuklízí, dny tráví v koupelně, byt neopouští vůbec.
- V posledních několika týdnech výrazně redukuje příjem stravy.
- Vzhledem k závažnosti stavu voláme RZP, odesíláme k akutní nedobrovolné hospitalizaci.
- Z následné hospitalizace propuštěna po 14 dnech v pouze parciálně zlepšeném stavu.
- Situace se opakuje, krátce po propuštění se klientka v řádu dnů opět uzavírá do koupelny.
- Následuje 2. hospitalizace v PN Brno, která probíhá několik měsíců.

Κλινική περίπτωση: Διαταραχή συμπεριφοράς

- Opakované návštevy v PNB sociální pracovnící a psycholožkou týmu během hospitalizace
- Budování důvěry a terapeutického spojení
- Postupné řešení její životní a bytové situace
- Následně je kl. propuštěna do domácího prostředí, do spolupráce postupně zapojena i zdravotní sestra týmu a aktivně se zapojuje i ambulantní psychiatr
- Po hospitalizaci se kl. krátce vrací k rodině, zde si sama ověřuje, že takto nelze dlouhodobě fungovat
- Začátkem června 2021 se podařilo klientku přestěhovat do DOZP Start, kde je dosud
- Zde kl. postupně začíná více chodit ven a realizuje některé volnočasové aktivity, od září 2021 se vrátila do školy a nadále studuje

Děkuji za pozornost

PN BRNO

PRĀH

CDZ
BRNO